

Vad är en allé?

En allé är en enkel eller dubbel trädrad längs med en bil-, gång- eller cykelväg. De formar eller förstärker siktstråk, och leder ofta fram till en byggnad av historisk karaktär. Bladverket skapar trivsamma och gröna gaturum som förändras med årstiderna.

Träden i våra alléer

I Danderyd förekommer flera olika alléträd, men det i särklass vanligaste är skogslind (*Tilia cordata*). Andra träd som förekommer är vårtbjörk (*Betula pendula*), lönn (*Acer platanoides*), hästkastanj (*Aesculus hippocastanum*), ask (*Fraxinus excelsior*), oxel (*Sorbus intermedia*), alm (*Ulmus glabra*) samt gråal (*Alnus incana*). Även enstaka ekar (*Quercus robur*) ingår här och där.

Danderyds alléer – struktur i Trädgårdsstaden

År 2005 gjordes en grundlig trädinventering av alléer i Danderyds kommun. Gatuträdsbeståndet i Danderyd är delvis mycket gammalt och består av 30 st alléer. Inventeringen gjordes för att för att bedöma hur man ska ta hand om befintliga träd och i vilken kondition dessa befinner sig i. Man tittar kontinuerligt på träden i kommunen för att bedöma hälsotillstånd och för att planera beskärning och återplantering.

Gamla alléer, t.ex. Svalnäs allé, är historiskt, kulturellt och biologiskt värdefulla. De är spår som visar hur landskapet en gång såg ut.

En av de längsta alléerna i kommunen är björk-allén längs med Vendevägen. De träd som står här är från början dekorationssträd från Världsutställningen på Djurgårdsbrunnsvikens norra strand i Stockholm 1930, och planterades här när utställningen tog slut.

Allémossa, *Leucodon sciuroides*, är en vanlig art i alléer. Den trivs på flera olika sorters träd. Den växer på gamla träd och kallas också för ekorrsvansmossa eftersom den liknar ekorrsvansar om man tittar riktigt nära. Den är känslig för luftföroreningar och indikerar att det är bra luftkvalitet där den hittas.

Lindsvärmare, *Mimas tiliae*, har hittats bland annat vid Ekebysjön i Danderyd. Vingspannet varierar mellan 55 och 80 millimeter på olika individer. Lindsläktet, Almsläktet och Björksläktet är lindsvärmarens värdväxter, alltså de växter larven äter av och lever på.

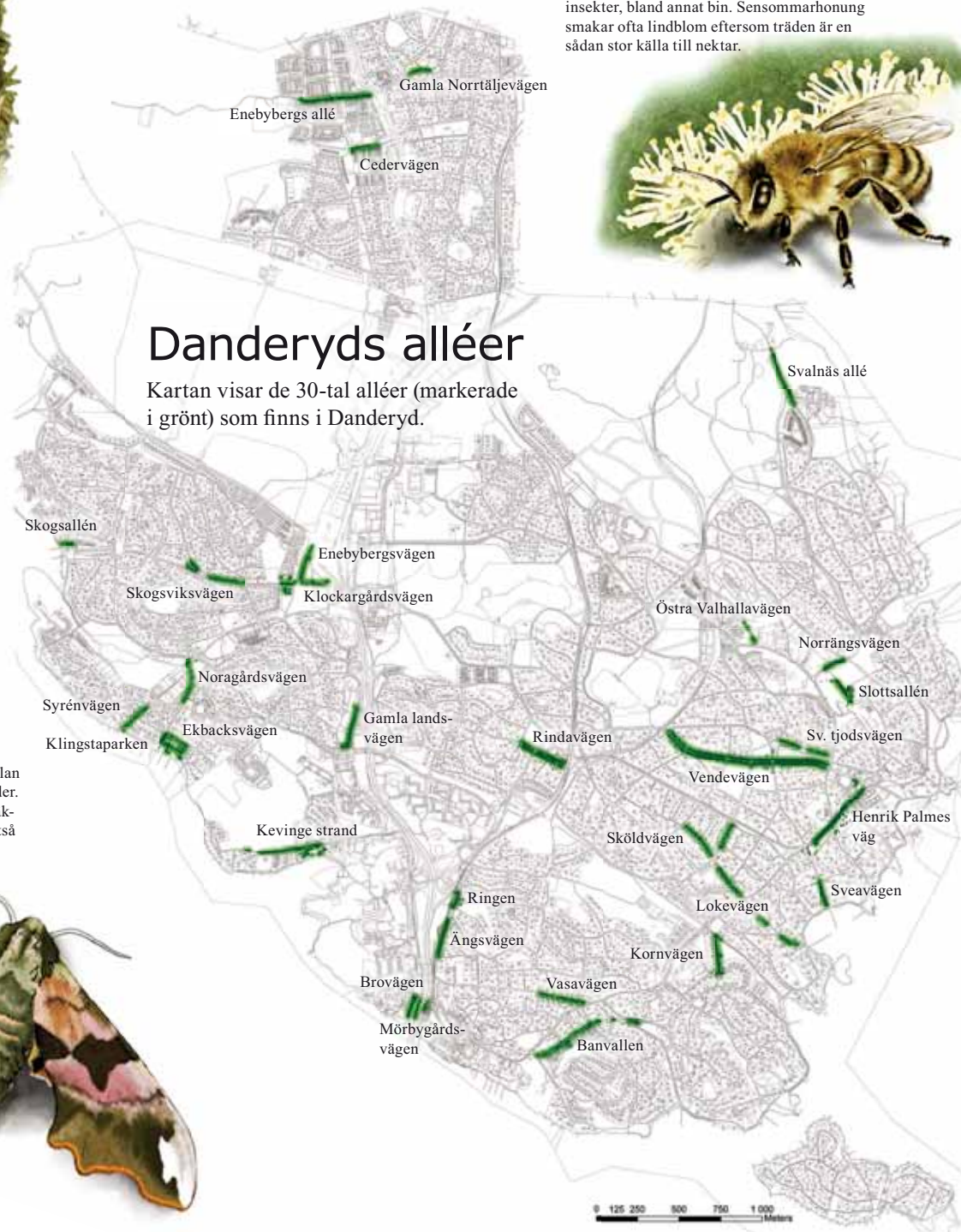

Honungsbi, *Apis mellifera*, på skogslind, *Tilia cordata*. Många av våra alléer, till exempel Enebybergs allé, är av skogslind. De är väldigt betydelsefulla för många insekter, bland annat bin. Sensommarhonung smakar ofta lindblom eftersom träden är en sådan stor källa till nektar.

Danderyds alléer

Kartan visar de 30-tal alléer (markerade i grönt) som finns i Danderyd.

Allélav, *Anaptychia ciliaris*. Allélav är en art som växer på trädstammar i solexponerade och öppna miljöer. Laven gynnas av det näringsrika dammet som virvlar upp längs vägar och vid åkermark.

Att tänka på när man bygger om

För träd som växer i vägområden är det stora påfrestningar och svårigheter med kompakta vägbankar som inte släpper igenom rötter eller syre, påkörningsskador, saltning under vintern etc.

Hård beskärning och avgrävning av rötter ger sårskador där svampar och sjukdom kan få fäste. Alla dessa faktorer påverkar trädens hälsotillstånd och livslängd. Detta gör att träden väljer att växa åt det håll som är gynnsammast, vilket ofta är in i trädgårdarna vid sidorna av vägen, där jorden är genomsläpplig och näringsrik. Därför kan man stöta på stora rötter från gatuträden när man ska projektera i trädgården. Då är det viktigt att försöka att inte skada dem i så stor utsträckning som man kan.

Handgräv gärna kring rötter av större träd. Om rötter grävs av är det viktigt att inte lämna söndertrasade rötter, utan att göra snygga snittytor innan man gräver igen. För att inte kompaktera marken kan man lägga ut körplåtar vilket är viktigt för att syre ska fortsätta komma ner till rötterna.

Bor ni vid en allé?

Bor ni i anslutning till en allé eller vid några fina gatuträd? Planerar ni att göra förändringar på er tomt som kan påverka gatuträden genom rot, stam eller kron-

skador? Då vill vi gärna att ni kontaktar oss innan så att vi kan hjälpa er med tips och råd, och göra eventuell beskärning. På www.danderyd.se under E-tjänster finns kommunens system för felanmälningar och synpunkter. Här kan du kontakta oss och lämna in ett ärende. Det finns många kategorier att välja på, bland annat Träd, sly och skog. Lämna in ett ärende så kontaktar vi er.

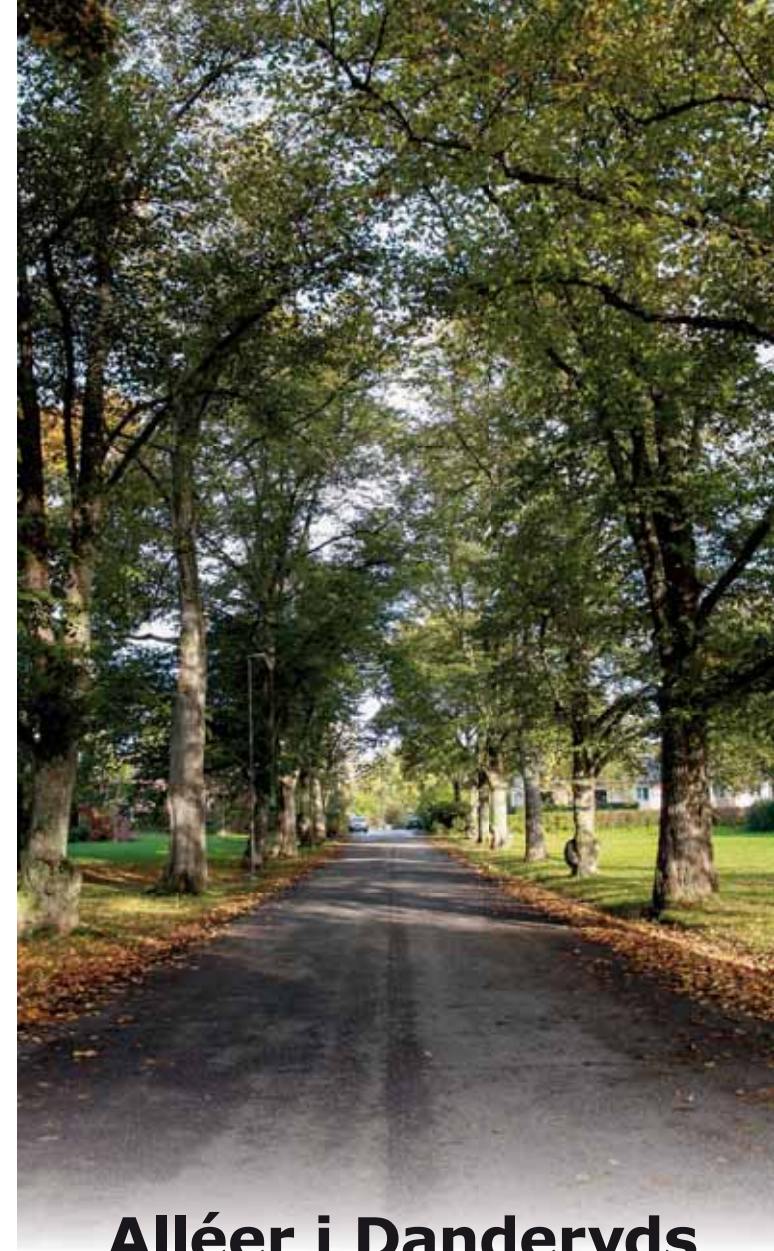
Biotopskydd i miljöbalken – vad säger lagen?

Alléer omfattas av generellt biotopskydd enligt 7 kap 11 § miljöbalken (1998:808) samt 5 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m m. Biotopskyddet har tillkommit för att förbättra skyddet för växter och djur vars fortlevnad är hotad. Alléträd har ofta lavar, svampar och insekter som lever på och i träden.

Inom biotopskyddsområdet får det inte bedrivas verksamhet som kan skada naturmiljön. Om någon vill avverka träd, döda eller levande, måste dispens sökas hos länsstyrelsen. Detta betyder att även tekniska kontoret söker dispens hos länsstyrelsen för att sköta sina alléträd.

Skyddet hindrar dock inte att kommunen tar bort enstaka riskträd förutsatt att man ersätter dem med nya, eller beskär torra grenar som utgör påtaglig fara för person eller egendom. Grävning intill alléträd kan skada trädens rötter och på sikt minska trädens vitalitet.

Producerad av Tekniska kontoret, Danderyds kommun. Formgivning och illustrationer: Anders Råden/ARDI.
Besök gärna www.danderyd.se för mer information.

Alléer i Danderyds kommun

